

Izjava o etici objave i zloporabama u postupku objave radova

Objava članka u časopisu s anonimnim postupkom recenziranja osnovni je model objave u časopisu *Školski vjesnik: časopis za pedagošku teoriju i praksu*.

Potrebno je osigurati primjenu standarda etičkoga postupanja svih strana koje sudjeluju u postupku objave: autora, urednika časopisa, recenzenata i izdavača.

Naša Izjava o etici objave izrađena je sukladno COPE-ovim Smjernicama o najboljoj praksi za urednike časopisa (COPE's Best Practice Guidelines for Journal Editors).

1. Obveze autora

• Standardi izvješćivanja

Autori izvješća o izvornim znanstvenim istraživanjima trebaju prikazati točan sadržaj provedenih istraživanja, objektivno raspraviti problem istraživanja te ukazati na značaj predmeta istraživanja. Podatci na kojima se temelji istraživanje trebaju biti točno prikazani u članku. Članak treba sadržavati dostatne detalje i upute na korištene izvore kako bi se ostalim istraživačima omogućilo provjeriti rezultate istraživanja. Prijevarno ili namjerno prikazivanje netočnih podataka predstavlja neetično postupanje te je neprihvatljivo.

• Dostupnost podataka

Autori mogu biti pozvani dostaviti podatke koji se odnose na istraživanje, a korišteni su u izradi članka za potrebe postupka recenziranja, osigurati javnu dostupnost takvim podacima (u skladu s ALPSP-STM Izjavom o podacima i bazama podataka (ALPSP-STM Statement on Data and Databases)), ako je to moguće, te biti spremni u svakome trenutku sačuvati te podatke u razumnom razdoblju nakon objave članka.

• Izvornost i plagiranje

Autori trebaju osigurati izvornost sadržaja članka, a ako su se autori u izradi članka koristili radovima i/ili sadržajem članaka drugih autora, moraju primjereno citirati druge autore.

• Višestruka, prekomjerna ili istovremena objava

Autor u načelu ne smije objavljivati rukopise koji opisuju isto istraživanje u više od jednog časopisa ili prvenstvenoj publikaciji. Istovremeno podnošenje istog rukopisa za objavu u više časopisa predstavlja neetično postupanje te je neprihvatljivo.

Nakon prihvatanja kategoriziranoga rukopisa za objavu u Zborniku, autor smije objaviti isti rukopis u drugom časopisu samo uz suglasnost Uredništva (sekundarna objava). Pri ponovnoj objavi članka, članak mora sadržavati podatak o tome gdje je prvi put objavljen.

• Ukazivanje na izvore koji su korišteni u izradi članka

U članku se na primjereni način treba ukazati na radove drugih autora koji su korišteni u izradi članka. Autori trebaju citirati publikacije koje su utjecale na određivanje prirode prikazanog istraživanja u članku.

- **Autorstvo članka**

Autorstvo treba biti ograničeno na one osobe koje su značajno doprinijele oblikovanju, provedbi i interpretaciji prikazanoga znanstvenoga istraživanja. Sve osobe koje su značajno doprinijele izradi članka trebaju biti naznačene kao suautori. Ostale osobe koje su sudjelovale u određenim bitnim dijelovima istraživanja trebaju biti naznačene kao suradnici.

Autor koji podnosi članak za objavu treba osigurati da svi relevantni suautori budu naznačeni u članku, da svi suautori imaju uvid i odobre konačnu verziju članka te se suglase s podnošenjem članka za objavu.

- **Opasnosti**

Ako istraživanje uključuje uporabu kemikalija, postupaka ili opreme koji imaju karakteristike opasnih stvari, autor mora jasno naznačiti takvu činjenicu u rukopisu.

- **Objelodanjivanje i sukob interesa**

Svi autori trebaju u rukopisu prikazati svaki financijski ili drugi značajni sukob interesa koji može utjecati na rezultate ili interpretaciju njihova rukopisa. Svi financijski izvori za provedbu istraživanja trebaju biti prikazani u rukopisu.

- **Bitne pogreške u objavljenim člancima**

Kada autor otkrije značajnu pogrešku ili netočnost u svojem objavljenom članku, njegova je obveza pravodobno obavijestiti urednika časopisa ili izdavača i surađivati s urednikom radi povlačenja ili ispravljanja članka.

2. **Obveze recenzenata**

- **Doprinos odluci Uredništva**

Recenzenti pomažu uredniku u donošenju uredničke odluke te posredstvom komunikacije urednika s autorom mogu pomoći autoru u poboljšanju sadržaja članka.

- **Ažurnost recenzenata**

Svaki izabrani recenzent koji se smatra nekvalificiranim za reviziju podnesenoga rukopisa ili zna da neće u razumnom roku recenzirati rukopis, treba o tomu obavijestiti urednika i isključiti se iz postupka recenziranja.

- **Povjerljivost**

Sa svim rukopisima koji su zaprimljeni radi recenziranja mora se postupati kao s povjerljivim dokumentima. Rukopisi ne smiju biti pokazani niti se o njima smije raspravljati s drugim osobama, osim uz dopuštenje urednika.

- **Standardi objektivnosti**

Postupak recenziranja treba provoditi objektivno. Osobna je kritika autora neprimjerena. Recenzenti svoje mišljenje trebaju izraziti jasno i argumentirano.

- **Ukazivanje na izvore koji su korišteni u izradi članka**

Recenzenti trebaju utvrditi relevantne objavljene radove koje autori nisu citirali. Svaka izjava u rukopisu koja predstavlja osvrt, izvedenicu ili argument koji je prethodno bio objavljen mora sadržavati citat. Recenzent treba upozoriti urednika na svaku značajnu sličnost ili preklapanje teksta predmetnog rukopisa i teksta objavljenih članaka koji su mu poznati.

- **Objelodanjivanje i sukob interesa**

Povlašteni podatci ili ideje koje su recenzenti doznali u postupku recenziranja moraju biti povjerljivi i ne smiju biti uporabljivi za osobnu korist recenzenata. Recenzenti ne smiju recenzirati rukopise u pogledu kojih postoji sukob interesa koji je nastao iz natjecateljskih, suradničkih ili drugih odnosa s bilo kojim autorom, trgovačkim društvom ili institucijom, koji su povezani s predmetnim člankom.

3. Obveze urednika

- **Odluka o objavi**

Urednik *Školskog vjesnika: časopisa za pedagojsku teoriju i praksu* odgovoran je za donošenje odluke koji će zaprimljeni radovi biti objavljeni.

Urednik se može rukovoditi preporukama Uredništva časopisa te je ograničen propisima koji se odnose na klevetu, povredu autorskoga prava i plagiranje. Urednik se može savjetovati s drugim članovima Uredništva ili recenzentima pri donošenju odluke o objavi.

- **Pošteno postupanje (fair play)**

Urednik u svako doba ocjenjuje intelektualni sadržaj rukopisa bez obzira na rasu, spol, seksualnu orijentaciju, vjerska uvjerenja, etničko podrijetlo, državljanstvo ili politička stajališta autora.

- **Povjerljivost**

Urednik i svaki član Uredništva ne smije razotkriti trećim osobama bilo koji podatak koji se odnosi na zaprimljeni rukopis, osim u odnosu na predmetnoga autora, recenzente, potencijalne recenzente, uredničke savjetnike i izdavača, kada je to primjereno.

- **Objelodanjivanje i sukob interesa**

Neobjavljeni materijali prikazani u zaprimljenom rukopisu ne smiju se koristiti u osobnim istraživanjima urednika bez autorova izričitoga pisanog pristanka.

Glavna urednica, *Školski vjesnik: časopis za pedagojsku teoriju i praksu*